

Mehmet Emin EKMEN

Mersin Milletvekili

DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Sayın Murat KURUM tarafından Anayasanın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 20.03.2025

Mehmet Emin EKMEN

Mersin Milletvekili

Diyarbakır'ın Çınar ilçesi sınırlarında bulunan Karacadağ Lav Yolu, Türkiye'nin en önemli jeolojik miras alanlarından biri olarak bilim insanları ve çevre örgütleri tarafından korunması gereken bir bölge olarak gösterilmektedir. Volkanik bir dağ olan Karacadağ'ın lav akıntıları sonucu oluşmuş bu alan, hem jeolojik açıdan eşsiz bir yapıya sahiptir hem de bilimsel araştırmalar, doğa turizmi ve ekoturizm açısından büyük potansiyel taşımaktadır.

14 Mart 2024 tarihinde UNESCO Türkiye Millî Komisyonu, Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü (MTA), TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası ve Jeolojik Mirası Koruma Derneği iş birliğiyle düzenlenen çalıştayda, Karacadağ Lav Yolu, Türkiye'nin en önemli jeolojik miras alanlarından biri olarak listeye alınmıştır. Ancak bu bilimsel ve turistik değere sahip alan, kaçak madencilik faaliyetleri ve kontrolsüz insan müdahalesi nedeniyle geri dönülemez bir şekilde tahrip edilmektedir.

TMMOB Diyarbakır İl Koordinasyon Kurulu, bölgedeki kaçak maden ocakları ve bilinçsiz yapılaşma faaliyetleri nedeniyle Karacadağ Lav Yolu'nun korunması için resmi başvurular yapmış, bölgenin jeopark ilan edilerek koruma altına alınması gerektiğini vurgulamıştır. Ancak yetkililerden konuyla ilgili herhangi bir somut adım atıldığına dair kamuoyuna açıklama yapılmamıştır.

Karacadağ Lav Yolu'nun korunmaması, aşağıdaki riskleri doğurmaktadır:

- Jeolojik mirasın geri dönülemez şekilde yok olması,
- Bölgenin ekoturizm ve bilimsel araştırma potansiyelinin kaybedilmesi,
- Kaçak madencilik faaliyetlerinin çevreye verdiği zararların artarak devam etmesi,
- Yerli halkın doğal yaşam alanlarının bozulması ve ekonomik kayıplar yaşaması,
- Bölgedeki ekosistemin bozulması ve flora-fauna çeşitliliğinin zarar görmesi.

Bölgenin sürdürülebilir bir şekilde korunması, bilimsel araştırmalara açılması, ekoturizmin teşvik edilmesi ve kaçak madencilik faaliyetlerine son verilmesi, yalnızca Diyarbakır ve çevresi için değil, Türkiye'nin doğal ve kültürel mirasını koruma stratejisi açısından da büyük önem taşımaktadır.

Bu bağlamda;

1. Bakanlığınız, Karacadağ Lav Yolu'nun korunması için herhangi bir çalışma başlatmış mıdır? Başlatılmadıysa, bu alanın doğal sit alanı veya jeopark ilan edilmesi için bir planlama yapmayı düşünüyor musunuz?
2. Bölgede faaliyet gösteren kaçak maden ocaklarıyla ilgili bugüne kadar hangi denetimler yapılmıştır? Bu faaliyetlerin durdurulması için herhangi bir yaptırım uygulanmış mıdır?
3. Kaçak maden faaliyetlerinin Karacadağ Lav Yolu'nun ekolojik dengesi ve jeolojik yapısına verdiği zararlarla ilgili bir bilimsel araştırma veya etki analizi yapılmış mıdır? Yapıldıysa, sonuçları kamuoyuyla paylaşılacak mıdır?
4. Bakanlığınızın, Karacadağ Lav Yolu'nu ekoturizm destinasyonu haline getirmek, doğa turizmini geliştirmek ve sürdürülebilir kalkınma modeli oluşturmak için herhangi bir projesi var mıdır?
5. Karacadağ Lav Yolu'nun korunması ve ekoturizm potansiyelinin artırılması amacıyla yerel yönetimler, üniversiteler, sivil toplum kuruluşları ve ilgili diğer paydaşlarla iş birliği yapılmakta mıdır? Bu konuda kamuoyuna açıklanmış herhangi bir eylem planı bulunmakta mıdır?
6. Bölgede kaçak maden faaliyetlerinin durdurulması ve bölgenin ekosisteminin rehabilite edilmesi için herhangi bir çalışma planlanmakta mıdır? Eğer planlanıyorsa, hangi kurumlar bu süreçte yer alacaktır ve süreç nasıl işleyecektir?

7. Bakanlığınızın, Türkiye genelindeki jeolojik miras alanlarının korunması ve sürdürülebilir yönetilmesi için belirlediği strateji ve yol haritası nedir? Bu strateji kapsamında Karacadağ Lav Yolu'na özel bir önlem düşünülmekte midir?
8. Karacadağ Lav Yolu gibi önemli jeolojik alanların korunması ve tanıtılması için, UNESCO Jeopark Ağı'na dahil edilmesi yönünde herhangi bir girişim yapılacak mıdır?
9. Yerel halkın doğal mirasını koruması ve sürdürülebilir ekoturizm faaliyetleriyle ekonomik olarak desteklenmesi amacıyla Bakanlığınızın geliştirdiği herhangi bir teşvik programı var mıdır?
10. Kaçak madencilik faaliyetlerinin Karacadağ bölgesindeki tarımsal üretim ve su kaynaklarına etkileri üzerine herhangi bir bilimsel çalışma yapılmış mıdır? Eğer yapılmadıysa, bu tür araştırmaların başlatılması için bir planınız var mıdır?